

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

УДК 356.15(477.41)

DOI <https://doi.org/10.32782/2663-5984.2025/3.1>**Атаманська С.С.**Приватний вищий навчальний заклад
«Європейський університет»

РОЛЬ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ВІДНОВЛЕННІ ТА РОЗВИТКУ КИЇВЩИНИ НА ПРИКЛАДІ БУЧАНСЬКОГО РАЙОНУ

У статті було проаналізовано роль та ефективність діяльності громадських організацій у процесах відновлення та розвитку Київської області на прикладі Бучанського району. Визначено основні напрями роботи громадських організацій, виявлено проблеми та перспективи подальшого розвитку громадянського сектору в умовах постконфліктного відновлення.

Досліджено механізми співпраці між громадськими організаціями, органами місцевого самоврядування та міжнародними донорами. Виявлено виклики та перешкоди у роботі громадських організацій. Сформовано рекомендації щодо оптимізації діяльності громадських організацій у процесах відновлення.

Наголошено, що громадські організації Київщини використовують різноманітні механізми впливу на процеси регіонального розвитку, що дозволяє їм ефективно вирішувати соціально-економічні проблеми та сприяти позитивним змінам у суспільстві. Водночас існують значні виклики, пов'язані з недостатністю фінансування, браком кваліфікованих кадрів, необхідністю оновлення матеріально-технічної бази. Демографічні зміни в регіоні створюють додатковий тиск на систему соціального забезпечення, що вимагає пошуку нових підходів до організації соціальних послуг.

З'ясовано, що у сфері соціального забезпечення громадські організації Київщини демонструють значні досягнення, одночасно стикаючись із серйозними викликами, що потребують комплексного підходу до вирішення. Громадські організації Київської області відіграють важливу роль у стимулюванні економічного розвитку регіону через підтримку підприємництва, розвиток людського капіталу та створення сприятливого бізнес-середовища.

Ключові слова: Київщина, Бучанський район, громадські організації, воєнний стан, соціальна підтримка, гуманітарна допомога, внутрішньо переміщені особи (ВПО).

Постановка проблеми. Повномасштабна російська агресія проти України, розпочата 24 лютого 2022 року, кардинально змінила не лише геополітичну карту регіону, але й суттєво вплинула на функціонування всіх сфер суспільного життя. Київська область, як один із найбільш постраждалих регіонів у перші місяці війни, зіткнулася з безпрецедентними викликами: окупацією значної частини території, масовими руйнуваннями інфраструктури, гуманітарною кризою та необхідністю термінового реагування на потреби постраждалого населення.

В умовах, коли державні механізми зазнали серйозних випробувань, а традиційні системи соціального забезпечення виявилися неспроможними швидко адаптуватися до нових реалій, громадські організації стали ключовим елементом системи кризового реагування. Їхня роль у процесах відновлення та розвитку Київщини набула особливого значення, демонструючи унікальну здатність до мобілізації ресурсів, швидкого прийняття рішень та ефективної взаємодії з різними стейкхолдерами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження ролі громадських організацій у відновленні

та розвитку територій після воєнних дій є відносно новим напрямом в українській історіографії, що почав активно розвиватися після 2014 року і особливо актуалізувався з початком повномасштабного російського вторгнення в 2022 році. Питання участі громадських організацій у місцевому розвитку висвітлено у працях: І.М. Вітковська [1], Т.З. Герасимов [2], О.М. Гостева [3], І.А. Євдокимова, І.М. Вітковська [4], К. Ніколаєв [6], Н. Філіпська [6], більшість дослідників розглядають роль громадських організацій у відновленні соціальних послуг на деокупованих територіях.

Актуальність дослідження ролі громадських організацій у відновленні Київської області обумовлена необхідністю систематизації досвіду кризового управління, визначення найкращих практик та розробки рекомендацій для подальшого розвитку громадянського суспільства в умовах викликів сучасності. Особливої уваги заслуговує аналіз трансформаційних процесів у третьому секторі, які відбулися під впливом воєнних дій та нових суспільних потреб.

Громадські організації, як інститут громадянського суспільства, традиційно виконують функції посередника між державою та громадянами, забезпечуючи представництво інтересів різних соціальних груп та сприяючи вирішенню суспільних проблем. Однак в умовах воєнного стану їхня роль значно розширюється, охоплюючи функції, які зазвичай належать до компетенції державних інституцій.

Метою статті є здійснення комплексного аналізу ролі громадських організацій у процесах відновлення та соціально-економічного розвитку Київської області на прикладі Бучанського району, а також окреслення особливостей їхньої діяльності в умовах воєнного стану.

Виклад основного матеріалу. Київська область, як один із найважливіших регіонів України, переживає період кардинальних трансформацій, зумовлених сучасними викликами та потребами суспільного розвитку. У цьому контексті особливого значення набуває діяльність громадських організацій, які виступають каталізаторами позитивних змін та ініціаторами інноваційних підходів до розв'язання соціально-економічних проблем регіону.

Громадські організації Київщини представляють собою потужну мережу недержавних структур, що об'єднують активних громадян навколо спільних цілей відновлення та розвитку територій. Їхня роль не обмежується лише надання допомоги чи координацією волонтерських ініціатив – вони

формують новий підхід до громадянської участі в управлінні регіональним розвитком. Сьогодні ці організації не просто доповнюють державні програми розвитку, а часто стають піонерами інноваційних рішень, які згодом масштабуються на рівні регіональної політики.

Формування громадського сектору Київської області має глибоке історичне коріння, що сягає часів становлення незалежної України. Перші громадські організації в регіоні з'явилися наприкінці 1980-х – початку 1990-х років, коли суспільство переживало період демократизації та децентралізації влади.

Початковий етап характеризувався створенням переважно культурно-просвітницьких та благодійних організацій, які зосереджувалися на збереженні національної ідентичності та підтримці соціально вразливих верств населення. Поступово спектр діяльності розширювався, охоплюючи екологічні, правозахисні та освітні ініціативи.

Значний поштовх розвитку громадського сектору надали події 2004 та 2013–2014 років, коли активізувалася громадянська позиція населення Київщини. Саме в цей період сформувалася потужна мережа громадських організацій, здатних мобілізувати ресурси та координувати масштабні соціальні проекти.

Особливий вплив на трансформацію громадського сектору справили події останніх років, які продемонстрували критичну важливість неурядових організацій у забезпеченні стабільності та розвитку регіону. Громадські організації Київщини довели свою спроможність оперативно реагувати на кризові ситуації та ефективно координувати допомогу населенню.

Початок повномасштабної агресії кардинально змінив пріоритети та форми діяльності громадських організацій Київської області. Організації, які раніше займалися культурно-освітньою діяльністю, екологічними проектами або розвитком місцевих громад, змушені були швидко переорієнтуватися на задоволення нагальних потреб воєнного часу.

Перша фаза трансформації (лютий-квітень 2022 року) характеризувалася стихійною мобілізацією та переходом до режиму кризового реагування. Більшість організацій припинили свою звичайну діяльність та зосередилися на наданні гуманітарної допомоги, евакуації населення з окупованих територій та підтримці внутрішньо переміщених осіб. Цей період відзначався високим рівнем солідарності та готовності до самопожертви з боку активістів громадських організацій.

Друга фаза (травень-серпень 2022 року) пов'язаний переходом до відновлювальних робіт значної частини території області, де громадські організації почали систематизувати свою діяльність, встановлювати партнерські відносини з міжнародними донорами та державними органами, розробляти середньострокові стратегії роботи.

Третя фаза (з вересня 2022 року до теперішнього часу) характеризується інституціоналізацією нових форм діяльності та інтеграцією громадських організацій у систему відновлення та розвитку регіону. На цьому етапі спостерігається професіоналізація сектору, залучення експертного потенціалу та розробка довгострокових стратегій розвитку.

Гуманітарна діяльність стала пріоритетним напрямом роботи більшості громадських організацій Київської області. Організації взяли на себе функції, які традиційно виконуються державними соціальними службами: забезпечення продуктами харчування, медикаментами, одягом та предметами першої необхідності найбільш вразливих категорій населення.

Особливої ваги набула робота з внутрішньо переміщеними особами. Громадські організації створили мережу тимчасових притулків, організували гарячі обіди, забезпечили психологічну підтримку та юридичні консультації. Багато організацій розробили інноваційні підходи до роботи з ВПО, включаючи програми соціальної інтеграції, професійної перепідготовки та пошуку житла.

Станом на початок 2024 року у Київській територіальній громаді проживає 410 489 офіційно зареєстрованих внутрішньо переміщених осіб (за даними Національної соціальної сервісної служби України) [7]. Однак, чисельність ВПО у громаді значно вища, з огляду на наявність незареєстрованих переселенців.

За інформацією Київської обласної військової адміністрації, на початок 2025 року в регіоні офіційно зареєстровано понад 180 тисяч внутрішньо переміщених осіб, що становить близько 10% від усього населення області. Найбільше переселенців проживає у містах-супутниках столиці – Броварах, Борисполі, Ірпені, Бучі та Василькові. До Київщини регулярно надходить гуманітарна допомога від волонтерських організацій з усієї України та європейських країн. Товари першої необхідності передають, зокрема, із західних областей – Рівненської, Волинської, Львівської та Вінницької. Важливий внесок робить і міжнародна спільнота: допомогу надають волонтери з Італії, Німеччини, Польщі та Кіпру [8].

Медична допомога також стала важливим компонентом діяльності громадських організацій. Вони організовували доставку медикаментів до віддалених населених пунктів, забезпечували медичне обладнання для лікарень, координували евакуацію поранених та хворих. Деякі організації створили власні медичні пункти та мобільні клініки для обслуговування населення прифронтових територій.

Психологічна підтримка населення стала ще одним критично важливим напрямом. Громадські організації організовували групи психологічної підтримки, тренінги з подолання травм, створювали безпечні простори для дітей та підлітків. Особлива увага приділялася роботі з ветеранами та членами їхніх сімей.

Громадські організації активно долучилися до процесів відновлення зруйнованої інфраструктури. Вони координували роботи з ремонту шкіл, лікарень, культурних закладів, доріг та комунікацій. Багато організацій мобілізували волонтерів для участі в будівельних роботах, забезпечували будівельні матеріали та обладнання.

Наприклад, у с. Бузова Бучанського району відновили школу та збудували новий житловий будинок, який був зруйнований у перші місяці війни. З вересня місяця 2025 року заклад освіти відновив свою роботу. Під час бойових дій на вулиці Центральній російські танки розстріляли житлові будинки. Одну з багатоповерхівок довелося демонтувати, а дві інші, які отримали менше пошкоджень, вирішили відновити.

Також у Бучанському районі в селищі Бабинці завершено капітальний ремонт школи №13. Під час окупації у 2022 році будівля школи зазнала пошкоджень. Відновлювальні роботи розпочалися у листопаді 2023 року, а закінчилися у січні 2025 року. Завдяки капітальному ремонту реалізовано важливі заходи з покращення енергозбереження: утеплення фасадів та покрівлі.

Особливої уваги заслуговує досвід реалізації проєктів «швидкого відновлення», коли громадські організації забезпечували негайний ремонт критично важливих об'єктів інфраструктури. Такі проєкти дозволили швидко відновити базові послуги для населення та створити умови для повернення жителів до деокупованих територій.

За інформацією Білогородської сільської ради, у Білогородській ОТГ діють 43 організації та фонди: БФ «ДоброВільно», БФ «Зелена хвиля Білогородки», БФ «Есфірь», БФ «Творча лабораторія», БФ «Святої Єлени», БФ «Проекти милосердя», БФ «Подаруйте надію», БФ «Рідне село»,

БФ «Місце під сонцем – ти не один», БФ «Наша толока», БФ «Планета віри», БФ «Сиротинушка», БФ «Новий дім», БФ «Ліга допомоги учасникам АТО, добровольчим загонам та біженцям», БФ «Захисту суспільства України», БФ «Україна – європейське майбутнє», БФ «Підтримки оборони Київщини», БФ «Допомога жителям Білогородської громади», БФ «Незламному духу від серця», БФ «Відновлення довкілля Київщини», Міжнародний благодійний фонд «Всі наші» та ін. Ця вражаюча кількість громадських організацій свідчить про високий рівень соціальної активності мешканців громади та їхнє прагнення до позитивних змін у своєму регіоні.

Діяльність благодійного фонду «ДоброВільно» зосереджена на підтримці найбільш вразливих верств населення громади. Організація реалізує численні соціальні проекти, спрямовані на допомогу багатодітним сім'ям, людям похилого віку та особам з інвалідністю. Фонд активно співпрацює з місцевими підприємцями та меценатами, залучаючи додаткові ресурси для вирішення нагальних соціальних проблем.

БФ «Підтримки оборони Київщини» зосереджує свою діяльність на підтримці оборонного потенціалу регіону. Організація збирає кошти на потреби територіальної оборони, допомагає у придбанні необхідного обладнання для місцевих підрозділів та організовує курси з основ цивільної оборони для населення.

БФ «Допомога жителям Білогородської громади» є універсальною організацією, що надає різноманітну допомогу мешканцям громади. Фонд реагує на екстрені ситуації, допомагає у вирішенні побутових проблем, організовує благодійні ярмарки та координує діяльність волонтерів під час кризових ситуацій.

БФ «Відновлення довкілля Київщини» займається екологічною реабілітацією територій, постраждалих від техногенних та природних катастроф. Фонд проводить заходи з очищення водойм, відновлення лісових насаджень та створення зелених зон у населених пунктах громади.

Міжнародний благодійний фонд «Всі наші» здійснює координацію з міжнародними партнерами для залучення зарубіжної гуманітарної допомоги. Організація реалізує проекти міжнародного співробітництва, сприяє культурному обміну та допомагає місцевим громадським організаціям у встановленні партнерських відносин з зарубіжними благодійними організаціями.

Інноваційним підходом стало застосування технологій «зеленого будівництва» та

енергоефективності при відновленні об'єктів. Громадські організації активно спрямовували ідеї сталого розвитку, впроваджуючи альтернативні джерела енергії та екологічні технології. Наприклад, БФ «Зелена хвиля Білогородки», була створена ще до початку війни у 2020 року. Благодійний фонд "Зелена хвиля Білогородки" являє собою типовий приклад локальної громадської організації в системі українського третього сектору. Організація функціонує в межах правового поля благодійних фондів та потенційно сприяє реалізації екологічних ініціатив на рівні територіальної громади.

Житлові програми також стали важливим компонентом діяльності. Організації допомагали у відновленні зруйнованого житла, організовували тимчасове розміщення для постраждалих сімей, лобювали зміни в законодавстві щодо компенсацій за зруйноване майно.

Американські благодійні фонди та волонтерські організації надають суттєву фінансову та технічну підтримку волонтерам Київщини. Гранти американських фондів дозволили профінансувати численні проекти з медичної допомоги, освітніх програм, психологічної реабілітації. Технічна допомога включає навчання волонтерів, передачу обладнання, розробку спеціалізованого програмного забезпечення.

Також на Київщині надають безкоштовне житло для ВПО з Донеччини та Луганщини. Американський бізнесмен і меценат Делл Лой Хансен виділив кошти на благодійні програми в Україні та створив місця для проживання ВПО у так званих «Містечках Хансена». Наприклад, у с. Тарасівка збудоване «Містечко Хансена» для переселенців з Донеччини та Луганщини. У селі Софіївська Борщагівка викуплені 259 квартир для переселенців, а в селі Колонщина побудоване «Чудо містечко». Це комплекс індивідуальних житлових будинків для переселенців похилого віку. Делл Лой Хансен уклав 50 контрактів щодо будівництва соціального житла на Київщині. Роботи планують завершити до кінця 2025 року [9].

До речі, в селі Колонщина у Київській області збудують другу чергу «Чудо-містечка Хансена» для ВПО старшого віку, і там зможуть оселитися до 200 осіб. Кожне помешкання має вихід на власну терасу. Першу відкрили восени 2023 року. У цьому комплексі вже мешкають 105 родин. Це 160 осіб віком від 65 років до 100 з Донеччини, Луганщини, Херсонщини, Запоріжжя, Харківщини, Сумщини. Проживання у містечку повністю безкоштовне, мешканці навіть не сплачують за комунальні послуги.

Гуманітарна допомога становить один із найбільших напрямків волонтерської діяльності на Київщині. Волонтери організовують збір продуктів харчування, одягу, медикаментів та інших необхідних товарів для військових та цивільного населення постраждалих районів. Наприклад, БО БФ «Волонтерський рух Ірпеня», який розпочав свою діяльність ще з 25 лютого 2022 року, тобто з самого початку повномасштабного вторгнення і є орієнтований на допомогу соціально незахищеним верствам населення, особам, які втратили житло, ВПО і багатодітним родинам та українським захисникам. Станом на 17 серпня 2025 року Благодійний фонд «Волонтерський рух Ірпеня» здійснив евакуацію понад 1000 осіб [10].

В умовах воєнного стану на Київщині в кожній громаді активно реалізуються заходи соціального захисту населення. У громадах діють відповідальні особи, які надають догляд на дому маломобільним самотнім літнім людям та особам з інвалідністю, забезпечуючи їм належні умови проживання, харчування та, за потреби, медичну допомогу. Міжнародні організації (ООН, Червоний Хрест, NRC, UNICEF, WFP) забезпечують харчуванням, гуманітарною допомогою та тимчасовим житлом.

Громадський сектор представлений мережею волонтерських організацій та благодійних фондів, які здійснюють гуманітарну допомогу, соціальний супровід, психологічну підтримку та адвокацію прав ВПО. Серед найактивніших організацій на території Київщини можна відзначити ГО «Крим SOS», БФ «Право на захист», ГО «Донбас SOS», ГО «Восток SOS» та інші. Всі ці громадські організації, благодійні фонди були створені ще у 2014 року. Організації працюють як на правовому, так і на гуманітарному рівні, поєднуючи консультативні, адвокаційні та реальну допомогу «в полі».

Громадський сектор Київщини характеризується значним різноманіттям організаційних форм та напрямів діяльності. Сучасна типологія включає декілька основних категорій, кожна з яких відіграє специфічну роль у регіональному розвитку.

Благодійні організації становлять найбільшу групу за кількістю та обсягом залучених ресурсів. Вони зосереджуються на наданні прямої допомоги населенню, підтримці освітніх та медичних закладів, реалізації соціальних програм для вразливих категорій громадян. Ці організації часто працюють у тісній співпраці з міжнародними донорами та волонтерськими мережами.

Освітня діяльність громадських організацій набула особливого значення в умовах

порушення звичайного функціонування освітніх закладів. Організації створювали альтернативні освітні програми, організовували дистанційне навчання, забезпечували технічну підтримку для онлайн-освіти.

Особливої уваги заслуговують програми психосоціальної підтримки дітей та підлітків через освітні та культурні активності. Громадські організації організовували літні табори, творчі майстерні, спортивні секції, що допомагало дітям долати травматичні переживання та адаптуватися до нових умов.

Культурні ініціативи стали важливим інструментом збереження національної ідентичності та підтримання моральної стійкості населення. Організації організовували концерти, виставки, фестивалі, що сприяло консолідації суспільства та демонстрації культурної стійкості перед лицем агресії. Наприклад, від Церкви Святого Архистратига Михаїла с. Музичі, бу проведений 4 січня 2025 року Фестиваль колядок, щедрівок і вертепів «Різдвяна Зоря», який об'єднав декілька сільських громад.

Сільськогосподарські програми також стали важливим компонентом економічного відновлення. Організації допомагали фермерам відновлювати виробництво, забезпечували насінням та добривами, організовували збут сільськогосподарської продукції. Кожного року весною від Білогородської ОТГ люди пенсійного віку отримують одноразову матеріальну допомогу та насіння для посіву на земельних ділянках. Такі ініціативи не лише підтримують добробут місцевих мешканців, а й сприяють розвитку громадської згуртованості. Завдяки подібним програмам літні люди відчують турботу та увагу з боку громади, а також мають можливість самостійно забезпечувати себе свіжими овочами та фруктами.

Підтримка соціально вразливих груп населення є пріоритетним напрямом діяльності багатьох організацій регіону. Створено мережу центрів денного перебування для людей похилого віку, де надаються соціальні послуги, організовується дозвілля, проводиться профілактика соціальної ізоляції. Програми підтримки сімей у складних життєвих обставинах включають матеріальну допомогу, психологічну підтримку, правове консультування.

Особливої уваги заслуговує діяльність організацій, що працюють з дітьми та молоддю. Створено численні центри розвитку дитини, де реалізуються програми раннього розвитку, корекційні заняття для дітей з особливими потребами, підготовка до

школи. Молодіжні організації активно займаються профорієнтацією, розвитком лідерських навичок, організацією змістовного дозвілля.

Інноваційним напрямом стала діяльність організацій у сфері інклюзивності. Реалізуються проекти з облаштування безбар'єрного середовища, розробки спеціальних освітніх програм, підготовки фахівців для роботи з людьми з інвалідністю. Створено мережу інклюзивних центрів, що надають комплексні послуги реабілітації та соціальної адаптації. На центральному рівні взаємодія здійснюється через систему координаційних рад, робочих груп та спільних комісій. Громадські організації беруть участь у розробці стратегій відновлення, моніторингу виконання державних програм, експертизі законодавчих ініціатив. Особливо активною є співпраця у сфері гуманітарної політики та соціального захисту населення.

На регіональному рівні співпраця розвивається через створення спільних координаційних центрів, реалізацію спільних проектів, обмін інформацією та ресурсами. Обласна державна адміністрація активно залучає громадські організації до процесів планування та реалізації програм регіонального розвитку.

Місцевий рівень характеризується найбільш тісною взаємодією, коли громадські організації фактично стають партнерами місцевих органів влади у вирішенні поточних проблем громад. Багато організацій отримали статус комунальних підприємств або укладають договори про надання публічних послуг.

У сфері гуманітарної допомоги громадські організації забезпечили підтримку для сотень тисяч постраждалих від війни. За різними оцінками, громадські організації надали допомогу більш ніж 60% внутрішньо переміщених осіб на Київщині, забезпечили продуктами харчування понад 40% потребуючих сімей, організували медичну допомогу для десятків тисяч людей. Ці цифри свідчать про критичну роль третього сектору у забезпеченні виживання та базових потреб населення.

Ресурсні обмеження залишаються одним із найбільших викликів. Конкуренція за донорське фінансування посилюється, оскільки кількість організацій, що потребують підтримки, значно зросла. Водночас багато донорів надають перевагу короткостроковим проектам з швидко вимірюваними результатами, що ускладнює реалізацію системних довгострокових ініціатив.

Кадрові виклики включають брак кваліфікованих працівників, високу плинність персоналу,

професійне вигорання активістів. Багато досвідчених працівників громадських організацій мобілізовані до лав Збройних сил або змушені залишити країну. Водночас швидке розширення діяльності організацій вимагає залучення нових працівників, часто без достатнього досвіду роботи в третьому секторі.

Координаційні проблеми виникають через велику кількість організацій, що працюють у схожих сферах, відсутність єдиної системи координації діяльності, дублювання зусиль. Хоча створено декілька координаційних платформ, їхня ефективність залишається обмеженою через добровільний характер участі та відсутність механізмів примусу.

Бюрократичні перешкоди включають складність отримання дозволів та ліцензій, довгі процедури реєстрації проектів, вимоги щодо звітності, які не завжди адаптовані до специфіки роботи в умовах воєнного стану. Частина цих проблем обумовлена необхідністю дотримання міжнародних стандартів підзвітності, але це створює додаткове навантаження на організації.

Безпечкові ризики суттєво ускладнюють роботу організацій, особливо тих, що працюють у прифронтових районах. Ракетні обстріли, мінування територій, ризик повторної окупації обмежують можливості роботи та вимагають додаткових ресурсів на забезпечення безпеки персоналу.

Правові виклики включають неузгодженість законодавства з реаліями воєнного часу, відсутність чітких механізмів взаємодії між різними секторами, проблеми з визнанням кваліфікацій та дипломів біженців, складність оформлення міжнародної допомоги.

Соціальні виклики пов'язані з поляризацією суспільства, різними поглядами на пріоритети відновлення, конфліктами між місцевим населенням та внутрішньо переміщеними особами, втратою довіри до інституцій. Ці проблеми вимагають від громадських організацій додаткових зусиль з медіації та соціальної інтеграції.

Технологічні обмеження включають недостатній рівень цифрової грамотності частини населення, проблеми з інтернет-покриттям у віддалених районах, кібербезпекові ризики, складність інтеграції різних інформаційних систем. Ці проблеми особливо гостро проявляються при наданні послуг вразливим категоріям населення.

Досвід роботи громадських організацій Київської області в умовах воєнного стану створив підґрунтя для формування нової моделі громадянського суспільства, більш стійкої та ефективної у вирішенні суспільних проблем. Визначення перспектив

розвитку та формулювання рекомендацій є критично важливим для забезпечення сталості досягнутих результатів та подальшого розвитку сектору.

Висновки. Досвід діяльності громадських організацій Київської області в умовах воєнного стану засвідчив здатність громадянського суспільства швидко мобілізувати ресурси, формувати ефективні мережі взаємодії та забезпечувати оперативне реагування на критичні потреби населення. У надзвичайних умовах війни громадські організації перетворилися на багатофункціональні структури, що одночасно виконують гуманітарну, освітню, соціальну та координаційну роль.

Важливим аспектом є те, що громадські ініціативи стали своєрідним містком між місцевими

громадами, органами державної влади, міжнародними партнерами та волонтерськими мережами. Це дозволило не лише забезпечити адресну допомогу постраждалим, а й сприяти відновленню інфраструктури, розвитку локальних економічних ініціатив і підтримці психологічної стійкості населення.

Досвід Київської області доводить, що в умовах надзвичайних викликів саме громадянське суспільство може стати рушійною силою консолідації, взаємної підтримки та вироблення інноваційних підходів до подолання криз. Ця практика має потенціал бути інтегрованою у загальнонаціональні стратегії післявоєнного відновлення та розбудови України.

Список літератури:

1. Вітківська І.М. Соціальна відповідальність громадських організацій в Україні: сучасний стан. *Український соціум*. 2020. № 1. С. 35–43.
2. Герасимов Т.З. Правовий статус громадських організацій України: євроінтеграційний процес стандартизації. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2019. Вип. 4 (68). С. 21–26.
3. Гостева О.М. Роль громадських організацій в процесі розбудови громадянського суспільства в Україні. Державне управління. Удосконалення та розвиток. 2017. № 10. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1135>
4. Євдокимова І.А., Вітківська І.М. Тенденції розвитку громадських організацій у сучасній Україні. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. 2017. Вип. 41. С. 42–48.
5. Ніколаєв К. Роль громадських організацій у формуванні політики екологічної безпеки України. Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. *Політичні науки та публічне управління*. 2023. Вип. 4. С. 42–47.
6. Філіпська Н. Роль недержавних громадських об'єднань у захисті прав осіб з обмеженими можливостями в Україні під час війни. *Право і безпека*. 2022. № 4. С. 69–80.
7. Особливості адаптації та інтеграції ВПО у Київській територіальній громаді. URL: <https://kyivcity.gov.ua/img/item/general/11048.pdf> (дата звернення 10.09.2025).
8. Київська обласна військова адміністрація (КОБА). URL: <https://koda.gov.ua/gumanitarna-dopomogadlya-kyuivshhyny/> (дата звернення 12.09.2025).
9. За даними Білогородської сільської ради Бучанського району Київської області. *Відділ з питань соціального захисту*. (Отримано від 15.09.2025).
10. Волонтерський рух Ірпеня. URL: <https://www.irpinvolonter.com/#history> (дата звернення 17.09.2025).

Atamanska S.S. THE ROLE OF PUBLIC ORGANIZATIONS IN THE RECONSTRUCTION AND DEVELOPMENT OF THE KYIV REGION: THE CASE OF BUCHA DISTRICT

The article analyzes the role and effectiveness of public organizations in the processes of reconstruction and development of the Kyiv region using Bucha district as an example. The main areas of work of public organizations are determined, problems and prospects for further development of the civil sector under post-conflict recovery conditions are revealed.

The mechanisms of cooperation between public organizations, local governments and international donors are studied. Challenges and obstacles in the work of public organizations are identified. Recommendations for optimizing the activities of public organizations in restoration processes are formulated.

It is emphasized that public organizations in Kyiv region employ various mechanisms to influence regional development processes, which allows them to effectively address socio-economic problems and promote positive changes in society. At the same time, significant challenges exist related to insufficient funding, lack of qualified personnel, and the need to upgrade material and technical infrastructure. Demographic changes in the region create additional pressure on the social welfare system, requiring the search for new approaches to organizing social services.

It has been established that in the sphere of social welfare, public organizations in Kyiv region demonstrate significant achievements while simultaneously facing serious challenges that require a comprehensive

approach to resolution. Public organizations in Kyiv region play an important role in stimulating the region's economic development through supporting entrepreneurship, developing human capital, and creating a favorable business environment.

Key words: *Kyiv region, Bucha district, public organizations, martial law, social support, humanitarian aid, internally displaced persons (IDPs).*

Дата надходження статті: 30.09.2025

Дата прийняття статті: 14.10.2025

Опубліковано: 05.12.2025